

FORSVARSMINISTERIET

26. maj 2016

NOTAT 67: F-35 OG INDUSTRISAMARBEJDE

Spørgsmål

Dette notat besvarer følgende spørgsmål:

- *"Ministeren bedes redegøre for, om der er nogen af de andre lande, der har købt Joint Strike Fighter F-35, der har indgået aftale om en modkøbsaftale?"*
- *Ministeren bedes redegøre for, om der findes nogle muligheder for, at en modkøbsaftale ved køb af Joint Strike Fighter F-35 kunne være en mulighed?"*
- *Ministeren bedes redegøre for, om det indtil d.d. er forsøgt at indgå en modkøbsaftale ved køb af Joint Strike Fighter F-35. Herunder hvad der indtil videre er blevet forsøgt samt udfaldet af forsøgene."*

Grundlag

Notatet beror på den nuværende F-35 partnerskabsaftale ("Production, Sustainment, and Follow-On Development" eller PSFD MOU), som Danmark tilsluttede sig i 2007. Derudover beror notatet på det amerikanske forsvarsministeriums Selected Acquisition Report (SAR) 2015 vedrørende F-35.

Sagsfremstilling

Mulighederne for industrisamarbejde inden for rammerne af JSF-partnerskabet

Rammerne for industrisamarbejde i JSF-partnerskabet er reguleret i aftalegrundlaget omkring produktionsfasen af F-35 i den såkaldte PSFD MOU fra 2007. Produktionsfasen løber over en aftaleperiode på ca. 45 år og dækker produktionen og videreudviklingen af flyet.

I PSFD MOU'en har alle lande i partnerskabet (inklusive Danmark) aftalt, at industrielle ordrer bliver fordelt til partnerlandenes nationale industrier efter det såkaldte "best value"-princip, der bl.a. fokuserer på pris, kvalitet og leveringssikkerhed. Princippet er fastlagt med henblik på at sikre en optimal produktion til den bedst mulige pris.

Danske forsvarsvirksomheder deltager i konkurrence med virksomheder i andre partnerlande om at vinde ordrer i rammern af partnerskabet. Det skal i den forbindelse bemærkes, at danske virksomheder per maj 2016 har vundet ordrer for ca. 2.3 mia. kr. Det kan oplyses, at de hidtidige danske betalinger til JSF-programmet udgør ca. 1.5 mia. kr.

Det fremgår af aftalegrundlaget i PSFD-MOU'en, at de ni partnerlande, herunder Danmark, ikke kan fremsætte et krav om industrisamarbejde i forbindelse med en anskaffelse af F-35. Det var dermed et krav for at kunne deltage i PSFD-fasen, at beslutningen om at dispensere fra de dagældende danske regler om industrisamarbejde blev truffet i 2007 af den daværende økonomi- og erhvervsminister.

I aktstykke 79 af 30. januar 2007, der godkendte dansk deltagelse i JSF's produktionsfase fremgår det bl.a., at:

"Dansk industrideltagelse i Joint Strike Fighter projektet sker i konkurrence med de øvrige partnerlandes industri. Danmark kan dermed ikke stille krav om modkøb ved en eventuel anskaffelse af Joint Strike Fighter. Økonomi- og Erhvervsministeren er opmærksom på dette forhold og har indvilliget i, at der med hjemmel i lov om erhvervsfremme dispenseres fra kravet om modkøb for igangværende og evt. kommende projekter relateret til Joint Strike Fighter programmet."

Beslutningen om denne dispensation blev bl.a. taget på baggrund af et ønske fra industrien for at danske virksomheder kunne deltage i udviklingen og produktionen af flyet.

Danmarks deltagelse i partnerskabet, og dermed danske virksomheders muligheder for at blive tildelt ordrer efter "best value"-princippet, indebærer usikkerhed, da ordretilgangen er betinget af danske virksomheders evner til at vinde ordrer i rammen af partnerskabet. Omvendt indebærer "best value"-princippet også et potentiale for danske virksomheder, der rækker udover almindeligt industrisamarbejde, idet danske virksomheder kan få tildelt ordrer til eksempelvis produktionen af fly til alle landene i partnerskabet.

Kontrahering af F-35 via Foreign Military Sales og industrisamarbejde

Israel, Japan og Sydkorea er ikke partnere i Joint Strike Fighter Programmet, og de anskaffer derfor F-35 via *Foreign Military Sales* (FMS) systemet. Dette vil kunne give mulighed for at pålægge producenten et krav om industrisamarbejde.

Danmark ville principielt kunne udtræde som partner af JSF-programmet og vælge at anskaffe F-35 via FMS. Det skal dog i den forbindelse understreges, at en eventuel dansk anskaffelse af F-35 via FMS vil være forbundet med en række yderligere omkostninger i forhold til en anskaffelse igennem partnerskabet.

Danmark ville bl.a. blive pålagt at betale et gebyr på administrative omkostninger, som er forbundet med enhver materielanskaffelse via FMS. Dette gebyr vil forventeligt være i størrelsesorden af 3,5 pct. af den totale anskaffelsessum. Samtidig er det ikke givet, at Danmark ville blive tilbudt de samme priser, som lande inden for partnerskabet. Endvidere vil Danmark ikke have direkte indflydelse på JSF-programmets udvikling, som Danmark har på nuværende tidspunkt, hvor Danmark som F-35 partner er medejer af projektet.

Danmark vil endvidere blive pålagt at betale et såkaldt "non-recurring recoupment" i tillæg til selve anskaffelsesprisen for flyet, som fordeles mellem de partnerlande, der har betalt for udviklingen af flyet, og som stadig er en del af partnerskabet. Denne betaling pålægges ikke lande, der anskaffer via partnerskabet. Modsat modtager Danmark som del af partnerskabet indtægter i f.m. salg af F-35 uden for partnerskabet.